

ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
12-01-2020

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να αποδώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων :

- α) Προσωρινόν πολίτευμα
- β) Εθνικόν Κομιτάτον
- γ) Σ.Ε.Κ.Ε.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση, τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη Λάθος, αν η πρόταση είναι λανθασμένη :

- α) Η επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου 1843 έδρασε καταλυτικά στη διαμόρφωση των πολιτικών πραγμάτων.
- β) Ο βασιλιάς Γεώργιος κυριαρχεί στο κοινοβούλιο από το 1897 λόγω πολιτικών αδιεξόδων.
- γ) Ο Ελευθέριος Βενιζέλος το 1910 , παρά την πίεση των οπαδών του , υποστήριξε την ψήφιση νέου συντάγματος και όχι την αναθεώρηση του υπάρχοντος.
- δ) Στις δεύτερες εκλογές του 1910 εξελέγησαν 17 υποψήφιοι του Λαϊκού Κόμματος.
- ε) Με τη Μικρασιατική καταστροφή αναζωπυρώθηκε η Μεγάλη Ιδέα.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

- α) Ποιο ήταν το ιδεολογικό-πολιτικό πλαίσιο στο οποίο δημιουργήθηκαν τα τρία πρώτα ελληνικά κόμματα;
- β) Ποια ήταν η θέση των τριών κομμάτων για την οικονομική πολιτική της Ελλάδας;

Μονάδες 13

ΘΕΜΑ Β2

Να αναφερθείτε στα αιτήματα του Στρατιωτικού Συνδέσμου , στο κίνημα στο Γουδί καθώς και στα αποτελέσματα του για την πολιτική ζωή της Ελλάδας.

Μονάδες 12

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Απέναντι στο εκσυγχρονιστικό κράτος του Χ. Τρικούπη αντιπαρατίθεται το κράτος κοινωνικής αλληλεγγύης του Θ. Δηλιγιάννη. Να σχολιάσετε την παραπάνω άποψη λαμβάνοντας υπόψη σας τις πηγές και το κείμενο του βιβλίου σας.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Στην ουσία, ο Τρικούπης εκπροσωπούσε τον εξευρωπαϊσμό της πολιτικής ζωής, ενώ ο Δηλιγιάννης την παραδοσιακή λειτουργία της. Ο Τρικούπης πίστευε ότι το κράτος χρειαζόταν πολιτική και οικονομική

ανόρθωση, πριν γίνει λόγος για εμπλοκή σε αλυτρωτικές περιπέτειες. Γι' αυτό και επεδίωξε να καταστήσει τη χώρα διεθνώς αξιόπιστη, να ενθαρρύνει την έναρξη της εκβιομηχάνισης, να βελτιώσει τις επικοινωνίες με την κατασκευή σιδηροδρόμων και την διάνοιξη του Ισθμού της Κορίνθου, και να εκσυγχρονίσει το στρατό και το ναυτικό. Ωστόσο, ένα τέτοιο πρόγραμμα ήταν δαπανηρό και συνεπαγόταν αυξημένη φορολογία. Αυτό πρόσφερε εύκολο στόχο στο δημοφιλή και δημαγωγό Δηλιγιάννη, ο οποίος δεν είχε πρόβλημα να δηλώνει ότι ήταν αντίθετος προς οτιδήποτε υποστήριζε ο Τρικούπης. Η επιδεικτική λαϊκιστική ρητορεία του Δηλιγιάννη και η φλογερή προάσπιση μιας «Μεγαλύτερης Ελλάδας», χωρίς αμφιβολία εξέφραζε πιο πιστά τους ενθουσιασμούς και τους μύχιους πόθους του απλού πολίτη από τα αυστηρά μεταρρυθμιστικά προγράμματα του Τρικούπη. Οι παράτολμες όμως πολιτικές επιλογές του Δηλιγιάννη, στις περιόδους που ήταν στην εξουσία, δεν μπορούσαν παρά να θέσουν σε δοκιμασία την ήδη εξασθενημένη οικονομία, όπως συνέβη με τη θνησιγενή κινητοποίηση στη διάρκεια της βουλγαρικής κρίσης του 1885, η οποία κατέληξε στον αποκλεισμό της Ελλάδας από τις Μεγάλες Δυνάμεις. Επιπλέον, η φιλοπολεμική του πολιτική έμελλε να καταλήξει σε ήττα το 1897, στη διάρκεια του καταστροφικού πολέμου των τριάντα ημερών με την Τουρκία.

R. Clogg, Συνοπτική Ιστορία της Ελλάδας 1770-1990, εκδ. Ιστορητής, Αθήνα 1995, σσ. 71-72

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Οι φόροι που είχε αναγκασθεί να επιβάλει ο Τρικούπης, καθώς και τα δάνεια που είχε συνάψει για να φέρει σε πέρας το μεγαλόπνοο έργο του, είχαν προκαλέσει τη δυσφορία ενός μεγάλου μέρους του λαού. Τη δυσφορία αυτή τη καλλιέργησε με δημαγωγικό τρόπο η αντιπολίτευση που του κόλλησε και το επίθετο «φορομπήχτης». Έτσι ο αρχηγός της Θεόδωρος Δηλιγιάννης, ανταποκρινόμενος στις επιθυμίες του λαού και υποσχόμενος να κυβερνήσει χωρίς την επιβολή νέων φόρων και χωρίς τη σύναψη νέων δανείων, κατορθώνει να τον ανατρέψει στις 7 Απριλίου 1885.

Απ. Βακαλόπουλου, Νέα Ελληνική Ιστορία 1204-1985, εκδ. Βάνιας, σ. 310

ΘΕΜΑ Δ1

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα ακόλουθα κείμενα να αναφερθείτε στον εθνικό διχασμό κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκόσμιου Πολέμου, παρουσιάζοντας τις ενέργειες τόσο του Ελευθέριου Βενιζέλου όσο και του βασιλιά Κωνσταντίνου.

Μονάδες 25

Κείμενο Α

Προβλέποντας την επικείμενη κατάρρευση της Σερβίας, ο Βενιζέλος αύξησε την πίεση που ασκούσε στον βασιλιά. Ο Κωνσταντίνος παρέμεινε πεισματικά ουδετερόφιλος· αρχικά δέχθηκε απλώς να κηρυχθεί επιστράτευση ως απάντηση στην επιστράτευση της Βουλγαρίας.

Ο Βενιζέλος επεσήμανε στον βασιλιά ότι η συστηματική άρνησή του να συνταχθεί με τη βούληση της κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας συνιστούσε παραβίαση του Συντάγματος. Προσπάθησε επίσης να τον πείσει ότι η στάση της Ελλάδας δεν ήταν απλή ουδετερότητα αλλά «ευμενής ουδετερότης» υπέρ της Γερμανίας· και στρεφόταν πλέον σαφώς κατά της Entente, η οποία θεωρούσε την Ελλάδα κατ' ουσίαν σύμμαχο της Γερμανίας. Πράγματι, η Entente θα είχε ήδη κηρύξει τον πόλεμο στην Ελλάδα αν δεν υπήρχε η διεθνώς πασίγνωστη διαφωνία των δύο ανδρών και οι διπλωματικές προσπάθειες του Βενιζέλου να διατηρήσει ανοιχτές τις διαπραγματεύσεις με τη βρετανική κυβέρνηση.

Παρ' όλα αυτά, ο Κωνσταντίνος παρέμεινε αμετάπειστος· και ο Βενιζέλος παραιτήθηκε στις 5 Οκτωβρίου [1915], καταγγέλλοντας ως αντισυνταγματική τη στάση του βασιλιά. Ο Κωνσταντίνος ανέθεσε τότε την πρωθυπουργία στον Αλέξανδρο Ζαΐμη· ο οποίος, επικεφαλής συνασπισμού αντιβενιζελικών κομμάτων, σχημάτισε κυβέρνηση μειοψηφίας και ζήτησε ψήφο εμπιστοσύνης.

Γιώργος Β. Δερτιλής, Επτά πόλεμοι, τέσσερις εμφύλιοι, επτά πτωχεύσεις 1821-2016, Εκδόσεις Πόλις

Κείμενο Β

Στις 23 Σεπτεμβρίου / 6 Οκτωβρίου [1915], οι αυстроγερμανικές δυνάμεις εξαπέλυσαν επίθεση κατά της Σερβίας και μία εβδομάδα αργότερα επιτέθηκε και η Βουλγαρία. Κάτω από την πίεση των γεγονότων, η Βρετανία αποφάσισε να προωθήσει την ανασύσταση ενός βαλκανικού συνασπισμού με την υπόσχεση παροχής στρατιωτικής βοήθειας στη Ρουμανία και την Ελλάδα, αν έσπευδαν να βοηθήσουν τη Σερβία. Επιπλέον στην Ελλάδα δόθηκε η υπόσχεση να πάρει την Κύπρο, καθώς και μερίδιο από τα κέρδη στο τέλος του πολέμου. Ενώ οι σύμμαχοι συζητούσαν την πιθανότητα να προσφέρουν μαζί με την Κύπρο, και τη Θράκη, η ελληνική κυβέρνηση απέρριψε την προσφορά της Βρετανίας.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Τόμος ΙΕ', Εκδοτική Αθηνών

Κείμενο Γ

Οι συγκρούσεις βασιλικών και βενιζελικών συνεχίζονταν με ολοένα μεγαλύτερη βιαιότητα, οδηγώντας στον εμφύλιο. Στις 26 και 27 Αυγούστου 1916 οι Φιλελεύθεροι συγκέντρωσαν πλήθη οπαδών σε δύο συγκεντρώσεις στην Αθήνα. Ο Βενιζέλος κάλεσε τον βασιλιά να σεβαστεί το Σύνταγμα και να υπηρετήσει το συμφέρον της χώρας όπως το είχε εκτιμήσει η τελευταία κυβέρνησή του, η μόνη που εκπροσωπούσε την πλειοψηφία του λαού.

Την επομένη, στα ελληνοβουλγαρικά σύνορα, ο αρχηγός του Δ' Σώματος Στρατού το παρέδωσε ολόκληρο αμαχητί στις βουλγαρικές και γερμανικές δυνάμεις, οι οποίες κατέλαβαν έτσι ολόκληρη την ανατολική Μακεδονία. Την ενέργεια είχε καταφανώς εγκρίνει ο βασιλιάς ως αρχηγός των Ενόπλων Δυνάμεων. Όντας πλέον σε στρατηγική επαφή με τα οθωμανικά στρατεύματα, οι Κεντρικές Δυνάμεις απειλούσαν τη Θεσσαλονίκη και διεκδικούσαν τον έλεγχο του Αιγαίου από την Ελλάδα και ολόκληρης της Μεσογείου από τη Μεγάλη Βρετανία.

Τη μεθεπομένη 29 Αυγούστου βενιζελικοί αξιωματικοί κήρυξαν στη Θεσσαλονίκη το κίνημα της «Εθνικής Άμυνας». Τρεις εβδομάδες αργότερα ο Βενιζέλος σχημάτισε «προσωρινή κυβέρνηση», οργάνωσε το εκεί στράτευμα και κήρυξε τον πόλεμο στις Κεντρικές Δυνάμεις και τη Βουλγαρία. Ο εμφύλιος είχε χωρίσει την Ελλάδα σε δύο κράτη.

Γιώργος Β. Δερτιλής, Επτά πόλεμοι, τέσσερις εμφύλιοι, επτά πτωχεύσεις 1821-2016, Εκδόσεις Πόλις

ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:

ΚΟΡΟΜΗΛΑ ΤΑΤΙΑΝΑ

ΧΑΡΙΤΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΛΙΝΑ

Φροντιστήρια
ΣΥΣΤΗΜΑ

ΚΕΝΤΡΟ

Αγίας Σοφίας
39

2310.244.444

**ΝΤΕΠΩ
ΕΥΟΣΜΟΣ**

Β. Όλγας 168
Μ.Αλεξάνδρου
45

2310.428.400

2310.770.360

ΣΥΣΤΗΜΑ